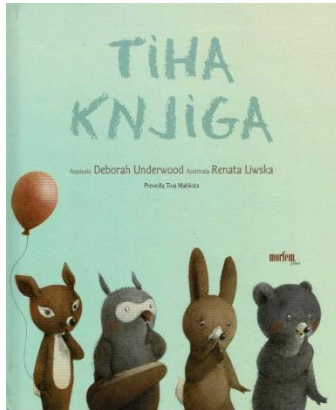

Underwood, Deborah: **Tiha knjiga.**

Ilustr. Renata Liwska. Prev. Tina Mahkota. Jezero: Morfemplus, 2024, 32 str.

| C – 1. stopnja

| tišina | čustva | modrost | živali v domišljiji

Nežna slikanica z izčiščenim besedilom in nežnimi ilustracijami (v Pionirski – referenčnem centru za mladinsko književnost in knjižničarstvo je dobila samo dobro oceno) je primerna za branje otrokom v predbralnem obdobju in 1. triletju OŠ, za družinsko branje idr. Sporoča veliko modrosti, dotakne se različnih čustev, obenem spodbuja čuječnost, lahko pa je to slikanica za lahko noč. 😴 Naj priznam, da me je prijetno vznemirila tudi zato, ker se v eni vrstici pojavi ime Tilka. 😊

Na domači strani založbe Morfemplus je video predstavitev slikanice, besedilo je sicer v angleščini, pa vendar, če vam pride kaj prav: <https://morfem.si/knjige/po-starosti/starost-0-3-let/tiha-knjiga-deborah-underwood/> ...

Prepisala pa sem le nekaj vrstic:

Tišin je več:
tišina, ko si prvi pokonci,
tišina, ko pade na tla obloženi kruhek,
tišina, ko poslušáš taščico,
(...)
tišina na vrhu vlakca smrti,
tišina, ko si z najboljšim prijateljem,
tišina, ko te preseneti obisk tete Tilke,
(...)
tišina med pravljico za lahko noč,
tišina, ko daš medvedka spat,
tišina, ko dobiš poljubček za rahle sanje,
tišina, ko ti sveti lučka,
tišina, ko spiš kot polh.

Spodbude za branje:

Otroci v predbralnem obdobju:

- Otrokom počasi berem vrstico za vrstico, ob tem listam slikanico. Besedilo berem kot da je poezija in opazujem otroke. Branje naj bi jih prevzelo. Lahko pa jim berem tudi z namenom, da bi zaspali.
- Berem pa lahko tudi bolj zavzeto, ker otroke spodbujam, da bi občutili in razumeli različna sporočila. Pričakujem, da bodo otroci kaj povedali iz svojih izkušenj. Pri drugem branju jih celo spodbujam, npr., zakaj tišina, ko poslušáš taščico; je mogoče, da je tišina, ko si z najboljšim prijateljem; je res tišina, ko pride na obisk teta Tilka?
- Kdaj še je lahko tišina? Otroke spodbujam, da pripovedujejo. Bodo to tudi narisali?

Učenci v 1. triletju OŠ:

- Besedilo preberejo sami, lahko pa jim ga prvič vendarle preberem jaz (tako, kot ga pač jaz občutim); učenci besedilo berejo glasno, vsak eno vrstico. Podobno kot pri mlajših otrocih pričakujem in celo spodbujam pripombe, npr., zakaj tišina, ko si prvi pokonci?; zakaj tišina na vrhu vlakca smrti? Delam torej podobno kot z mlajšimi otroki, le da gre vse hitreje in glasneje. Bomo nekatere primere tišine prikazali z mimom ali odigrali? (Srečanje z besedilom je lahko zelo zabavno, otrokom se bo morda zdelo tudi precej otročje. Morda pa nam bo uspelo, da se bomo poglobili v situacije, se zamislili, obmirovali ... občutili, da so radosti življenja v drobnih (vsakodnevni) dogodkih, odnosih, slučajih, dejanjih ...)
- Lahko pa se lotim te drobne knjižice tudi drugače: besedilo prepisem in ga razrežem v posamezne vrstice, ki jih naključno razdelim med otroke (lahko tudi z žrebom, tako, da segajo v kupček »rezancev« v vrečki), ko knjige še ne poznajo. Po dveh ali treh minutah tišine, ko so prebrali vsak svojo vrstico, eden za drugim povedo, kaj in kako si predstavljajo tišino v svoji vrstici. No, in zdaj, ko poznajo koščke besedila, kako ga bodo sestavili? Zdaj šele preberem-o besedilo iz slikanice. Tu ne gre za to, da bi se čim bolj približali vrstnemu redu, ki ga je sestavila avtorica Deborah Underwood, ampak za to, kako vrste tišine razume skupina bralcev.
- Delo s koščki besedila iz prejšnje spodbude lahko nadgradimo z risanjem, tudi to, preden vidijo slikanico. Torej, kako narišem »tišino, ko pade na tla obloženi kruhek«?
- So otrokom všeč ilustracije v knjigi? Kako bi knjigo ilustrirali oni?
- Bi slikanico predlagali v branje? Komu in na kakšen način?

Nadaljnje spodbude za branje:

- Idejo za takšno »branje« *Tihe knjige* sem dobila pri letošnji poslanici ob 2. aprilu, ki jo je prispevala Nizozemska sekcija IBBY, v slovenščino prevedla Mateja Seliškar Kenda; vse boste našli na domači strani Slovenske sekcije IBBY. Tam je predstavljena tudi letošnja bralnospodbujevalna akcija, ki jo je pripravila MKL, Pionirska.
- *Tiho knjigo* primerjamo s slikanico [Obisk](#) Núrie Figueras.

Spodbude za učence vseh treh triletij:

- Če besede zapišemo vodoravno eno za drugo, seveda smiselno, je to proza. Če pa iste besede zapišemo navpično, jih občutimo kot pesem. Seveda ne katere koli besede, pač pa tiste, s katerimi želimo nekaj povedati! Bi poskusili? Vsak zase? Ali kar vsi skupaj? (Besede, ki jih predlagajo učenke in učenci, pišem na tablo, eno za drugo, morda večkrat spremenimo vrstni red ... opazujemo, kako so sporočilni so prazni prostori med posameznimi navpično napisanimi besedami, itd.
- Itd.
- Da, res »itd.«, po meri, zanimanju in željah učenk in učencev. Lahko se nam posreči res prijetna občutena »urica« ustvarjalnosti.
- Tudi rišemo, tisti, ki si pač želimo. Toda, če sodelujemo s profesorico likovnega pouka, (medpredmetna povezava) lahko nastanejo odlični izdelki, prave umetnine: kako upodobiti »tišino«? (Tudi v tem primeru ob koncu ustvarjanja lahko pogledamo ilustracije v slikanici *Obisk* Núrie Figueras.)

Spodbud še kar ni konec 😊

»Tihe knjige« oz. »tihe slikanice« imenujemo slikanice brez besedila. Jih poznamo? Bi jih nekaj poiskali v (šolski) knjižnici, jih pregledali, »prebrali«, povedali zgodbe ob njih? Vsak po eno in potem naredili »okroglo mizo«, predstavitev? Morda mlajšim otrokom? (medvrstniško branje)

Seznam slikanic brez besedila, ki so izšle do konca leta 2023, najdete na tej povezavi:

<https://www.bralnaznacka.si/assets/Uploads/slikanice-brez-besedila-do-2023.pdf>

S to spodbudo sem pa že malo zašla, kajne? Ali pa tudi ne.

Vsekakor pa ...

Tišina 😊